

Elteknisk validering

Innehållande kraven för BB1 och skötsel av elanläggning

Innehåll

Följande kunskaper, färdigheter och förmågor ska testas	2
Kunskapsområde praktisk ellära	2
Kunskapsområde elkraftteknik	2
Kopplingen frågor kunskapskrav.	2
Praktisk ellära	2
Elkraftteknik	2
Testets upplägg	3
Belysningsstyrning.....	3
Motorinstallation	3
Uppkoppling av gruppcentral med jordfelsbrytare och kraftuttag	4
Följande komponenter ska vara förmonterade på vägg i ett övningsbås:	4
Felsökning.....	5
Skötsel av elektriska anläggningar	6

Följande kunskaper, färdigheter och förmågor ska testas.

Kunskapsområde praktisk ellära

1. Veta hur likströmskretsar och enfasväxelströmskretsar fungerar.
2. Veta hur trefasväxelströmskretsar fungerar och vilka skillnader som finns mellan TN-C-, TN-S-, TT- och IT-system.
3. Veta vilken funktion skyddsledaren har i en gruppledning.
4. Veta vilka skyddsapparater som kan finnas i en gruppledning och hur dessa fungerar.

Kunskapsområde elkraftteknik

1. Kunna utföra uppsättning och flyttning av ljusarmaturer, elkopplare och uttag med tillhörande kablar i befintlig gruppledning.
2. Kunna utföra fast anslutning och losskoppling av en anordning med tillhörande don samt förläggning och anslutning av kablar som tillhör donen.
3. Kunna läsa ritningar och elscheman.
4. Kunna tillämpa gällande regler och standarder för elinstallationsarbeten som får utföras med begränsad behörigheten BB1.
5. Kunna mäta spänning, ström och resistans samt utföra isolationsmätning.
6. Kunna utföra kontroll före ibruktagnig.

Kopplingen frågor kunskapskrav.

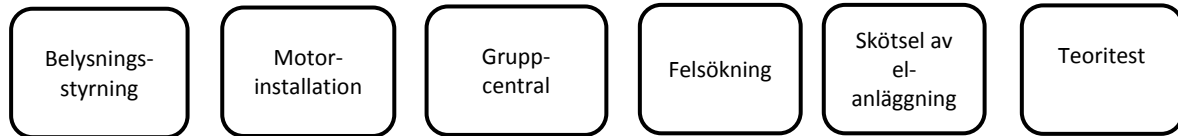
Praktisk ellära

1. Veta hur likströmskretsar och enfasväxelströmskretsar fungerar	Testas i frågorna
2. Veta hur trefasväxelströmskretsar fungerar och vilka skillnader som finns mellan TN-C-, TN-S-, TT- och IT-system.	Testas i frågorna
3. Veta vilken funktion skyddsledaren har i en gruppledning	Testas i frågorna
4. Veta vilka skyddsapparater som kan finnas i en gruppledning och hur dessa fungerar.	Testas i frågorna

Elkraftteknik

1. Kunna utföra uppsättning och flyttning av ljusarmaturer, elkopplare och uttag med tillhörande kablar i befintlig gruppledning.	Testas praktiskt
2. Kunna utföra fast anslutning och losskoppling av en anordning med tillhörande don samt förläggning och anslutning av kablar som tillhör donen.	Testas praktiskt
3. Kunna läsa ritningar och elscheman	Testas i frågorna
4. Kunna tillämpa gällande regler och standarder för elinstallationsarbeten som får utföras med begränsad behörigheten BB1	Testas i frågorna
5. Kunna mäta spänning, ström och resistans samt utföra isolationsmätning.	Testas i frågorna
6. Kunna utföra kontroll före idrifttagning.	Testas praktiskt

Testets upplägg

Belysningsstyrning

Uppkoppling av olika belysningsinstallationer görs på övningsplatta som en separat övning.

Armatyr styrd av;

- enpoligströmbrytare + vägguttag
- trappomkopplare
- trappomkopplare och korsomkopplare
- kronomkopplare

Motorinstallation

Uppkoppling av motorinstallation (fram/back) på en separat övningsplatta. Matas med färdigkopplad gummikabel med CEE don.

- Alla yttre apparater är framdragna till plint i kopplingslådan.
- Uppkoppling av styrkrets och huvudkrets sker med hjälp av scheman
- Från säkerhetsbrytaren matas ett CEE don, motorn ansluts via detta

Övningen består av att ställa in motorskydd och provkörning. Mätningar utförs senare i samband med montage av normcentralen.

Uppkoppling av gruppcentral med jordfelsbrytare och kraftuttag

Följande komponenter ska vara förmonterade på vägg i ett övningsbås:

Gruppcentral (tom), belysningsarmatur (i metall), enpolig strömbrytare och vägguttag. Mellan centralen och armaturen resp. centralen, strömbrytaren och vägguttaget skall flexslang eller VP-rör vara förmonterat, så att anslutning kan göras med FK. HB i centralen ska matas med en RDV 5G2,5 med monterat CEE-don i änden. När anläggningen är uppkopplad ska kontroll före idrifttagning utföras.

Material till gruppcentralen:

- Huvudbrytare (trepolig)
- Jordfelsbrytare (fympolig)
- Normsäkringar C10 1 st. trepolig 1 st. enpolig 1 st. enpolig i reserv
- Impulsrelä

Steg 1

Inledningsvis kopplas centralen enligt TN-C system, utan jordfelsbrytare och impulsrelä. Placering av komponenter i centralen skall följa Svensk standard. Mellan CEE don 16A och centralen monteras flexslang eller VP rör, anslutning till 3 poliga säkringen sker med FK. Övningsplattan för motorinstallationen kopplas in via CEE don 16A. Armaturen och strömbrytaren ansluts med FK. Motorn startas och mätningar utförs. Enligt texten nedan

Symmetrisk belastning

Vid symmetrisk belastning, endast motorn är i drift, orsakar de tre fasledarna i ett trefassystem var sitt lika stort magnetfält. Summan av de tre strömmarna är noll det går därför ingen ström i PEN-ledaren, belastningen är symmetrisk.

Mät strömmen i fasledarna och anteckna värdena.
Mät strömmen i PEN ledaren och anteckna värdet.

Osymmetrisk belastning

Tänd lampan samtidigt som motorn är i drift och belastningen blir osymmetrisk.

Mät strömmen i fasledarna och anteckna värdena.
Mät strömmen i PEN ledaren och anteckna värdet.

Steg 2

I nästa steg ska centralen kompletteras med jordfelsbrytare och impulsrelä. FK-installationen tas bort. Strömbrytare och armatur ansluts via impulsreläet med utanpåliggande kabel, (EKK). Mätningar liknande tidigare görs, men nu är systemet TN-S.

Symmetrisk belastning

Mät strömmen i fasledarna och anteckna värdena.
Mät strömmen i PE ledaren och anteckna värdet.
Mät strömmen i N ledaren och anteckna värdet.

Osymmetrisk belastning

Tänd lampan samtidigt som motorn är i drift och belastningen blir osymmetrisk.
Mät strömmen i fasledarna och anteckna värdena.
Mät strömmen i PE ledaren och anteckna värdet.
Mät strömmen i N ledaren och anteckna värdet.

Felsökning

Funktion

Relä -K1 och -K2 ska korsvis förreglas

Använd -S1 för styrning av -K1

Använd -S2 för styrning av -K2

Om -K1 är TILL och har självhållning, ska -K1 slå FRÅN när -K2 manövreras i läge TILL

Funktionen ska vara omvänd om -K2 är i läge TILL och har självhållning

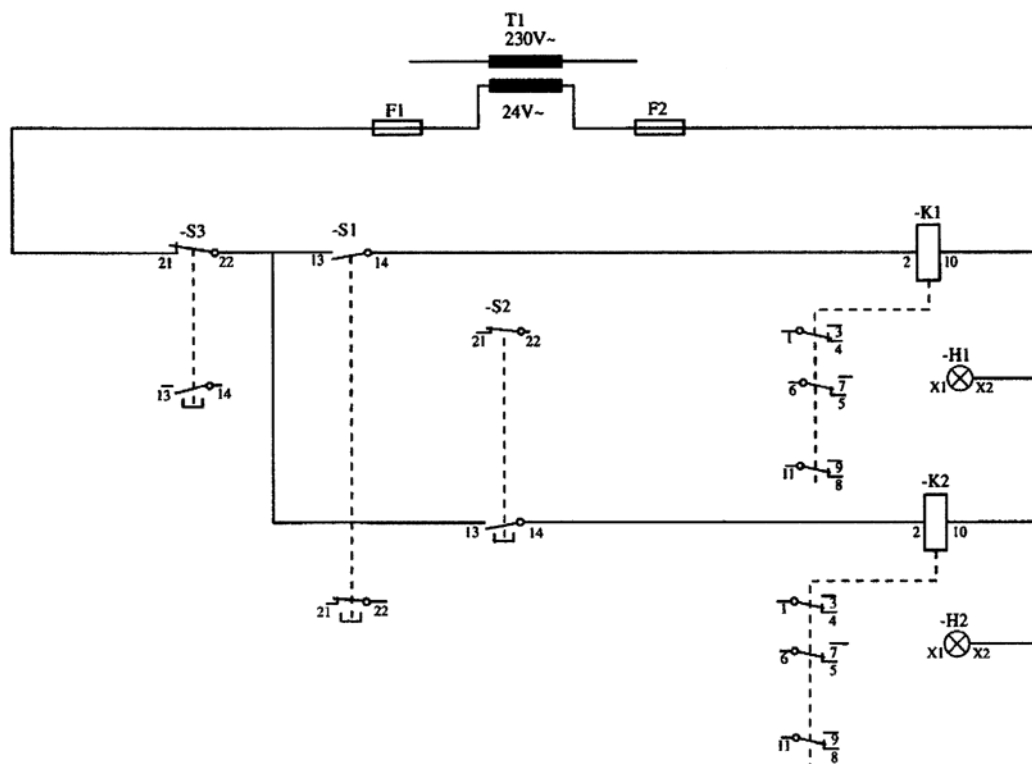
Signallampan -H1 ska lysa när -K1 är i läge TILL

Signallampan -H2 ska lysa när -K2 är i läge TILL

Hela anläggningen ska slås ifrån med -S3

Uppgift

- Kontrollera att alla "felswitchar" är frånslagna. Anslut tavlan till nätspänning, provkör anläggningen så att funktionen är enligt funktionsbeskrivningen. Driftspänningen är 24 volt.
- Rita färdigt det påbörjade styrkretsschemat enligt funktionsbeskrivningen ovan (ta hjälp av facit om det går trögt).
- Du ska nu utföra felsökning på uppkopplingen, felen åstadkommer du genom att slå till "felswitchar" 1–5 samt 6 – 10. Switcharna finns placerade på tavlans båda sidor, 1 – 5 på tryckknappssidan och 6 – 10 på reläsidan. Alla mätningar ska göras på plintarna och utan att ledningar lossas.
- Slå till fel 6: Provkör och lokalisera vad felorsaken är. Fundera på var felet kan finnas och försök att endast genom att läsa kretsschemat ringa in felet. Anteckna vilka slutsatser du gör genom att studera schemat anteckna även punkt för punkt vilka mätningar du gör för att komma fram till felorsaken.
- Slå till fel 8: Gör detsamma som vid fel 6, provkör och lokalisera felet lika som ovan.

Skötsel av elektriska anläggningar

Genom en helt webbaserad kurs får du kunskaper i föreskrifterna för elsäkerhet vid arbete och standarden SS-EN 50 110-1, Skötsel av elektriska anläggningar.

Kursen fungerar på alla plattformar, Windows, MacOS, iOS och med viss reservation även på Android. Vi rekommenderar webbläsare som Chrome, Firefox och Safari.

Kursen tar ca 3 h och är indelad i avsnitt, efter varje avsnitt får du svara på några kontrollfrågor. Kursen avslutas med ett teoretiskt slutprov och en interaktiv övning.

Innehåll

- Föreskrifternas och standardens krav och råd
- Arbetsgivarens ansvar för elsäkerhet vid arbete
- Innehavarens ansvar för elanläggningen
- Arbetsmetoder
- Eloycksfall
- Elfaran
- Varselmärkning

Kursmaterialet som finns att ladda ner som pdf är ett eget framtaget material som bygger på föreskrifterna ELSÄK-FS 2006:1 och standarden SS-EN 50 110-1 utgåva 3. Det kan sedan fungera som en handbok vid arbete på driftsatta anläggningar.

Kursen avslutas med ett slutprov. Efter godkänt slutprov kan du välja att skriva ut ditt certifikat eller spara det som en pdf